

5.

tanegység

Beteg vagyok

4 × 45 perces komplex témanap (magyar, technika)

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Miklya Zsolt: *Láz*
Balázs Ágnes: *Láz*
Máté Angi: *Volt egyszer egy háromlábú*
Kiss Ottó: *A puhaságról*
Egyed Emese: *Elalvás előtt*
Bálint Ágnes: *Nagyot nézhetnek a szitakötők* (regényrészlet)
A szeretetben nincs félelem... – János első levele 4,18
Csoóri Sándor: *Ha elmész*
Ágai Ágnes: *[A kórházban]*
László Noémi: *Pizsamaparti*
Turbuly Lilla: *Talált szív* (részlet) (online)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor, hangfal

Lázmérők
Kollázskészítés anyagai, eszközei
Tűpárnához szükséges anyagok, eszközök: piros filc, tömőanyag, fonal, tű, olló (papír szívsablon)

ÉVFOLYAM

1-2. osztály

A betegség, a kórház sok félelemmel jár. Ezt az állapotot írják le a költők és az írók. De a gyerekek azt is nagyon jól tudják, hogy a gyógyír a gondoskodás és a szeretet. Ebben a tanegységben a félelmek oldása mellett az emberi kapcsolatokra, a szeretet fontosságára szeretnénk súlyt helyezni.

Áttekintő vázlat

5.1 Láz	45 perc
5.1a Zörömbölnék házamban	15 perc
5.1b A háromlábú	30 perc
5.2 Ami gyógyít	45 perc
5.2a Ami gyógyít	15 perc
5.2b A Szitakötők Szigetén	20 perc
5.2c Ha elmész	10 perc
5.3 A kórház	45 perc
5.3a A kórházban	15 perc
5.3b Pizsamaparti	10 perc
5.3c Talált szív	20 perc
5.4 Piros szív	45 perc
Összesen:	4 × 45 perc

Vegyük ki a könyvtárból Bálint Ágnes *A Szitakötők Szigetén* című mesekönyvét (Holnap Kiadó, Bp., 2014), aminek utolsó fejezetéből fogunk felolvasni. Mindez könyvajánló is lehet.

Szerezzünk be, ha lehet, érintésmentes, esetleg digitális lázmérőt (ha digitális, lehet több is).

A papírkollázshoz vigyünk be minél többféle színes papírt, csomagolópapírt! Fontos, hogy sokféle vörös, piros, piros mintás papír legyen, illetve hasznos lehet a bodza ábrázolásánál csipkés tortapapír is.

A tűpárnakészítés anyagait, eszközeit szerezzük be, és készítsünk előre egy mintadarabot, illetve papírsablonokat a szívforma rajzolásához, kivágásához! Az öltésfajtát a gyerekek készségeihez mérve válasszuk ki!

JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

5.1 Láz

5.1a Zörömbölnek házamban

Hallgassuk meg a **Miklya Zsolt Láz** című verséből készült dalt egy kislány, Paulik Eliza előadásában (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán), majd olvassák el a gyerekek a verset a szöveggyűjteményből, és beszélgessünk! Ki beszél a versben? Kislány? Kisfiú? A betegségnek mindegy, hogy fiút vagy lányt támad meg. Milyennek mutatkozik ez a betegség a versben? Milyen a lázas állapot? Mit jelent az, hogy zörömbölnek házamban? Milyen szavakra emlékeztet a zörömböl szó? (Dörömböl, zörög.) Mit jelent a versben a ház? (A gyerek testéről, mellkasáról van szó, amiben a tüdő ziháló, zörgő hangot ad, mint például tüdőgyulladásakor.)

Mitől nyugszik meg a beteg gyerek?

Mérjük meg mindenkinek a testhőjét, tanítsuk meg, hogyan kell leolvasni a kijelzőt, illetve azt, hogy mennyi a normális testhőmérséklet! Mikortól nevezzük hőemelkedésnek, mikortól láznak?

Álljanak a gyerekek sorba aszerint, kinek mennyi a testhőmérséklete! Melyik testhőmérsékletből volt a legtöbb az osztályban?

Vedd figyelembe!

A normál testhőmérsékletről olvasható tájékoztató cikk elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.

5.1b A háromlábú

Hallgassuk meg **Máté Angi Volt egyszer egy háromlábú** című meséjét (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán). Mesehallgatás előtt a gyerekek tippeljék meg, ki lehet az a háromlábú!

Ki volt a háromlábú, és miért volt szüksége három lábra? Hová költözött? Mit művelt a Dorka-házban? Ki szállt vele szembe?

Olvassuk el a mesét, és keressünk olyan kifejezéseket, amivel az író leírja a lázat és a bodzát! Mit gondoltok, mivel győzött a bodza?

A gyerekek papírkollázs-technikával készítsék el a háromlábú és a bodza portréját! Dolgozhatnak párban is.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A lázas állapottól való félelem oldása.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Dalhallgatás, versolvasás
Beszélgetés a versről, betegségről
Hőmérsékletmérés
Mesehallgatás
Meseolvasás, szógyűjtés
Kollázskészítés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHÉZ A FELADATHOZ?

Lázmérők
Kollázskészítés anyagai, eszközei

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek szerezzenek benyomást arról, hogy a legjobb gyógyír a gondoskodás, a szeretet.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Versek olvasása, értelmezése
Beszélgetés
Mesehallgatás, mese folytatása
Versjáték ritmikus mozgással
Szóbeli mesealkotás közösen

5.2 Ami gyógyít

5.2a Ami gyógyít

Olvassuk el *Kiss Ottó A puhaságról* című versét, és beszéljünk arról, miért gyógyíthat a puhaság, az ölelés! Téged mi az, ami „meggyógyít”, ha beteg vagy? Mit szokott csinálni anyukád, hogy jobban érezd magad?

Olvassák el a gyerekek *Balázs Ágnes Láz* című rövid szövegét is! Itt mitől nyugszik meg a beszélő gyerek? Mi a kívánsága? Miért akar lázas lenni?

Egyed Emese Elalvás előtt című versében az édesanya több mindennel „gyógyítja” a beteg gyermekét. Olvassuk el a verset, és keressük ki, mi mindent tesz az anya, hogy a beteg gyerek jobban érezze magát! Mi az, ami viszonylag megszokott, és mi az, ami furcsa? Vajon miért „faragott” papírból mackót, miért rajzolt különböző dolgokat?

Gondolkodjunk el azon, hogy mik lennének ehhez hasonló, különleges dolgok, amivel egy anya meg tudná „gyógyítani” a gyermekét!

Majd minden gyerek írjon le legalább három olyan különleges dolgot, amitől ő biztosan meggyógyulna! Aki szeretné, fel is olvashatja, és meg is indokolhatja, számára miért hatékony az adott „gyógyszer”.

Vedd figyelembe!

A gyógyító különlegesség természetesen nem csak az anyával kapcsolatos lehet. De jó, ha a családban marad (apa, tesó, nagyszülő), és valamilyen kapcsolati értékre hívja fel a figyelmet.

Szómagyarázat: rucatoll = kacsatoll.

5.2b A Szitakötők Szigetén

Olvassuk fel részletekben *Bálint Ágnes Nagyot nézhetnek a szitakötők* című meséjének részletét *A Szitakötők Szigetén* című mesekönyvből (44–49. o.)! A gyerekek próbálják meg kitalálni minden részlet végén, vajon hogyan folytatódhat a mese!

Első rész:

A mese elejétől – „elsettenkedett a csalánbokrokig.”

Második rész:

„Ott álldogált...” – „hogymúljk a köhögése.”

Harmadik rész:

„Jó, rendben van... – „néhány lépést megtenni!”

Negyedik rész:

„Ki tudja meddig...” – „miközben visszaadta az üres kannát.”

Mivel tudott jobbulást szerezni Giduci és Kecske mama a tigrisnek? Mi segített inkább: a forró, mézes tej vagy a törődés, gondoskodás? (Vagy a kettő együtt?) Mi győzte le Giduci félelmét? Elmondhatjuk, elolvashatjuk a jánosi ígét: „A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet” (1János 4,18). A teljes szeretetet Istenben találhatjuk meg.

5.2c Ha elmész

10
perc

Sokszor bizony az a legjobb orvosság, az gyógyít a legjobban, ha ott van mellettünk, akit szeretünk. Erről szól **Csoóri Sándor Ha elmész** című verse is. Ülünk le körbe a szőnyegen, jó szorosan egymáshoz, és ringatózva, egymásba kapaszkodva mondikáljuk a verset, az alábbi ritmusban! Soronként dőlhetünk jobbra-balra.

Ha elmész, ha itt hagysz,	□□□□	ti-ti-ti-ti-ti-ti
megbetegszem –	□□□	ti-ti tá-tá
arany szalmaszálra	□□□□	ti-ti-ti-ti-ti-ti
hanyatt fekszem –	□□□	ti-ti tá-tá
Bagoly-gyűrűt húzok	□□□□	ti-ti-ti-ti-ti-ti
ujjaimra,	□□□	ti-ti tá-tá
s mire visszajössz majd,	□□□□	ti-ti-ti-ti-ti-ti
nem ismersz meg.	□□□	ti-ti tá-tá

Vajon mit hozhat a bagoly-gyűrű a versbeszélő számára? Találjunk ki közösen egy mesét, amiben a bagoly gyógyulást hoz.

Vedd figyelembe!

A bagoly titokzatos madár, mivel éjszakai életet él, nappal inkább rejtve marad. Ezért a bagoly jelenthet bajt vagy veszélyt, de jelenthet bölcsességet, sőt gyógyító erőt is. Csoóri Sándor versében is ott van ez a kettősség, a bagoly titka.

5.3 A kórház

45
perc

5.3a A kórházban

Senki sem szeret kórházba menni. De vajon miért félünk tőle?

Mi a legfélelmetesebb a kórházban? A gyerekek számára jelöljük ki a teremben egy egyeneset (például a terem átlóját vagy középvonalát). Az egyenesre rakjunk ki néhány széket, ezek lesznek a fokok, fokozatok (mint a hőmérő skáláján). Az egyes számú szék azt jelenti: „egyáltalán nem félek”, az utolsó (mondjuk, ötös számú) szék azt jelenti: „nagyon félek, rettegek”. A gyerekek döntsék el, mi a viszonyuk az adott dologgal, és álljanak az egyenes megfelelő pontja mellé:

15
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A kórházi félelmek enyhítése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Érzelemhőmérő: mozgásos játék
Versolvasás, beszélgetés a versek alapján
Halmazba rendezés, szógyűjtés
Meseolvasás, beszélgetés
Mozzanatok időrendbe rendezése

JEGYZETEIM

- tű (injekció, vérvétel),
- orvosi rendelő,
- idegen szag,
- egyedüllét,
- kezelések,
- a többi ismeretlen gyerek,
- mentőautó, szirénázás,
- hogy ott hagynak a szüleid,
- vizsgálat (sztetoszkóp-hallgatózás)!

Olvassuk el [Ágai Ágnes \[A kórházban\]](#) című versét, és beszéljük meg, mivel ijesztgették a versbeszélő gyereket a kórházban! Volt már nektek is ilyen vagy hasonló élményetek? Hogyan oldotta meg a problémát a versbeszélő gyerek? Te hogyan, mivel nyugtatod meg magad a kórházban, vagy mi az, ami lenyugtat?

5.3b Pizsamaparti

10
perc

Mielőtt elolvasnánk [László Noémi Pizsamaparti](#) című versét, tisztázzuk, mi az a pizsamaparti! Mit gondolnak a gyerekek a cím alapján, miről szólhat a vers? Olvassuk el a verset, és beszéljük meg, mi benne a meglepő? Hogyan látja a versbeszélő gyerek a kórházat? Mi a véleménye róla?

Rajzoljunk fel a táblára két, egymást metsző halmazkarikát, aminek van közös része! Az egyik legyen a kórház, a másik a pizsamaparti! Gyűjtsünk a versből olyan kifejezéseket, szavakat, amelyek a pizsamapartira és/vagy a kórházra vonatkoznak! Mely szavak kerülhetnek a közös részbe?

Gyűjtsünk további szavakat mindhárom halmazrészbe: olyanokat, amelyek csak egy pizsamapartira vagy a kórházra igazak, illetve olyanokat, amelyek mindkettőre igazak!

5.3c Talált szív

20
perc

Olvassuk fel a gyerekeknek [Turbuly Lilla Talált szív](#) című versét, amit a téli szöveggyűjteményben találunk meg (február, barátság téma: 6-3/5)! A versből nem derül ki, hogy ki beszél. De Turbuly Lilla folytatta a verset, és egy hosszú mese, mesekönyv lett belőle.

A *Talált szív* című mesében egy kisfiú, Pepe egy bársonyos, puha, tenyérbe simuló szívet talál. De vajon ki veszíthette el? Pepe elhatározza, hogy megkeresi a piros szív gazdáját. Kalandos nyomozás kezdődik, végül Pepe eljut a kórházba. Olvassuk fel a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán található részletet, ami elmeséli, mi történik vele a kórházban!

Kérdezzük meg a gyerekek véleményét: miért volt jobb döntés a beteg kislánynak adni a szívet, mint megkeresni a szív eredeti gazdáját?

Rendezzük sorba a mese eseményeit a *Talált szív* című tankockán (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)!

- A kisfiú megtalálja a piros szívet
- Keresi a szív gazdáját
- Eljut a kórházba
- Találkozik a doktor nénivel
- Találkozik a szívbeteg kislánnyal
- Odaadja neki a szívet
- A szív útjára indul a beteg gyerekek között

5.4 Piros szív

A gyerekek készítsenek piros filc anyagból pelenkaöltéssel vagy tűzőöltéssel tűpárnát!

A pelenkaöltést lépésről lépésre bemutatja egy rövid, baglyos tűpárna készítéséről szóló videófilm. A tűzőöltéssel készült szív alakú tűpárna készítésének lépéseit pedig egy képekkel és videófelvétellel ellátott oldalon követhetjük végig. (Mindkét anyag elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Tűpárna készítése, egyszerű öltések elsajátítása.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Tűpárna készítése textilanyagból

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Tűpárnához szükséges anyagok, eszközök: piros filc, tömőanyag, fonal, tű, olló (papír szív sablon)

JEGYZETEIM

